

Zpracovala: PhDr. Iva Zadražilová

Posudek oponenta diplomové práce

Název: Informační výchova začínajících čtenářů v Městské knihovně v Praze – v knihovnách Smíchov a Barrandov

Autorka: Bc. Romana Friessová

Vedoucí: PhDr. Hana Landová, Ph.D.

Oponent: PhDr. Iva Zadražilová

Navržené hodnocení: dobře

Komentář:

Diplomantka si pro svou práci zvolila téma, které je jí velmi blízké, a to důvodu jejího zaměstnání v Městské knihovně v Praze a specializaci na dětské čtenáře. Svou osobní zkušenost tedy promítá do textu a zároveň díky ní získala příležitost provést rozhovory s učiteli, vychovateli a rodiči dětí.

Od začátku ale není jasné, co bylo cílem její práce, respektive k jakému cíli práce směřuje. Celý text má kompilační charakter, autorka široce představuje akce knihoven v České republice i v zahraničí, které míří na cílovou skupinu dětského čtenáře. Taktéž hodně zobecňuje, když uvádí bez uvedení zdroje, že všechny knihovny organizují akce pro děti. Dále se v teoretické části věnuje představení poboček Městské knihovny v Praze. Některé kapitoly ovšem vůbec nesouvisí s tématem práce a jsou dle mého názoru zcela nadbytečné. Jedná se zejména o kapitolu 3, ve které autorka popisuje výměru poboček Obvodní knihovny pro Prahu 5, 13 a 16, množstevní snížení kapacity fondu, porovnává všechny výpůjčky za poslední dva roky atd. Jak tyto informace souvisí s informační výchovou začínajících čtenářů? Tabulky, které uvádí, už následně nekomentuje – proč například došlo ke skoro čtvrtinovému úbytku dětských čtenářů v pobočce na Smíchově? (tabulka č. 4).

V abstraktu práce je uvedeno, že text má za cíl „popsat a srovnat práci se začínajícími čtenáři a vedení informační výchovy začínajících čtenářů v souladu s rámcovými vzdělávacími programy ve starší centrální městské části Prahy 5 na Smíchově a v novější sídlištní zástavbě na okraji Prahy 5 na Barrandově. (...) Ze srovnání práce těchto knihoven vychází metodické návody pro práci se začínajícími čtenáři, které se opírají o závěry z vedených rozhovorů s učiteli a vychovateli spádových základních a mateřských škol a také s rodiči začínajících čtenářů.“ Oproti tomuto tvrzení bohužel text neobsahuje vůbec žádnou definici informační výchovy, natož porovnání s rámcovými vzdělávacími programy. A také slibované metodické návody v práci zcela chybí. Místo toho diplomantka provedla sérii strukturovaných rozhovorů dle předem připraveného kvantitativního dotazníku. Otázky jsou ale směřovány tak, že v odpovědích si akce knihovny všichni chválí, všichni jsou spokojeni a potvrzují tak důležitost existence této instituce. Některé otázky ověřovaly fakt, jak se učitelům líbí besedy organizované knihovnou. Přitom tyto besedy ani akce s tematikou informačního vzdělávání nejsou v textu vůbec popsány. Autorka mluvila i s rodiči dětí, ovšem v rozporu s tématem práce se jich nezeptala na to, jak vnímají informační výchovu svých dětí realizovanou prostřednictvím knihovny nebo odpolední akce určené právě dětem společně s rodiči.

Pokud bychom brali celou práci tak, že měla za cíl představit dětská oddělení knihoven obecně (včetně popisu mobiliáře, fondu, umístění apod.), následně popsat v tomto duchu dvě pobočky Městské knihovny v Praze, obecně představit realizované akce a ověřit, že tam učitelky s dětmi chodí rády, asi by k naplnění cíle došlo. Domnívám se ale, že práce svůj cíl oproti názvu a úvodu splnila jen částečně. Žádné nové skutečnosti autorka nezjistila a metodika lekcí popsána nebyla. Text může sloužit snad jen jako inspirace pro ostatní knihovny a jako přehled akcí s dětskou tematikou. I výsledky porovnání obou poboček jsou pouze popisného charakteru a vychází z lokality a demografické struktury spádové oblasti, nikoliv z kvality či kvantity akcí.

Co se týká formální stránky práce, vyskytují se v ní místy překlepy, nejednotný font a dokonce i hrubé chyby (str. 20 nebo 92).

Diplomová práce

Aspekt kv. práce	Vysvětlení	Hodnocení
Metodologie a věcné zpracování tématu – 40 bodů	<i>Viz komentář.</i>	16
Přínos a novost práce – 20 bodů	<i>Viz komentář.</i>	5
Citování, korektnost citování, využití inf. zdrojů – 20 bodů	<i>Viz komentář.</i>	15
Slohové zpracování – 15 bodů	<i>Viz komentář.</i>	12
Gramatika textu – 5 bodů	<i>Viz komentář.</i>	3
CELKEM		51

Prohlašuji, že předložená diplomová práce splňuje požadavky Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze na tento typ kvalifikační práce, a proto ji doporučuji k obhajobě. **Doporučuji hodnotit stupněm „dobře“.**

V Praze dne 24. 8. 2016

PhDr. Iva Zadražilová